

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-13

Diarienummer: N608-1627/20

Handläggare: Malin Omland

E-post: malin.omland@forskola.goteborg.se

Ansökan om tjänsteresa till Vasa, Finland

Förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner tjänsteresa till Vasa i Finland för fem medarbetare inom förskoleförvaltningen, förutsatt att ansökan om medel från Nordplus beviljas eller att tjänsteresan bekostas genom annan extern finansiering.

Sammanfattning

Syftet med tjänsteresan är att ta del av metoder och arbetssätt för tvåspråkig undervisning (finska och svenska) och därmed främja utvecklingen av finskspråkiga verksamheter inom förskoleförvaltningen. Deltagandet omfattar två rektorer/chefer och tre medarbetare (pedagog/ verksamhetsutvecklare språk/ utvecklingsledare) kopplat till finskt förvaltningsområde och förskolor med finskspråkig inriktning. En förutsättning för tjänsteresan är att medel ansöks och beviljas genom Nordplus eller säkras genom annan extern finansiering. Göteborgs Stad har åtagande som finskt förvaltningsområde och uppdrag att värna de nationella minoritetsspråken. Tjänsteresan ligger i linje med förvaltningens mål om att stärka tvåspråkig undervisning och utveckla utbildningen på finska. Tjänsteresans syfte är att bidra med ny kunskap och att bredda perspektiven i arbetet med att utveckla och stödja utbildningen.

För att underlätta verksamhetsplaneringen samt minska administrationen önskar förvaltningen att nämnden tar ställning till tjänsteresan innan förvaltningen eventuellt går vidare med Nordplusansökan och andra åtaganden som görs i samband med ansökan om extern finansiering.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tillvarata möjliga utlysningar och erhålla extern finansiering kan förskoleförvaltningen aktivt delta i internationellt arbete utifrån behov. Inom Nordplus finns en årlig utlysning som finansierar studiebesök i Norden och Baltikum. Med stöd från Nordplus kan utbildningsförvaltningar arrangera studiebesök till exempelvis förskolor, utbildningsorganisationer och myndigheter. Syftet med besöken är ny kunskap, erfarenhet och perspektiv relevanta för professioner inom utbildningssektorn. Studiebesöken ska vara förankrade i det strategiska utvecklingsarbetet och på sikt bidra till verksamhetsutveckling.

Kostnader som kan tillkomma utöver vad som ryms inom Nordplus är traktamente, färdtidsersättning och eventuella vikariekostnader. Förvaltningen kommer undersöka kostnaden för resor och boende samt säkerställa att finansieringen sker inom ramen för externa medel. Arbetstiden inom tjänsteresan bedöms ligga inom befintligt flexitidsavtal för deltagande medarbetare. Om flyg används som färdmedel tillkommer kostnader för

klimatkompensation, i enlighet med stadens rutiner. Den totala kostnaden för klimatkompensationen för samtliga resenärer är 3727 kr vilket i nuläget kommer bekostas av centrala medel på förvaltningsövergripande nivå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Nordplus är Nordiska ministerrådets program för samarbete mellan de nordiska och baltiska länderna samt Åland, Färöarna och Grönland. Nordiska ministerrådets vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region till år 2030 är tongivande för Nordplus och målen om en grön omställning i all verksamhet påverkar även programmet och projektens utformning och genomförande.

Internationellt arbete kan innebära resor till andra länder och handla om olika utbyten och samarbeten, likt studiebesök av den här karaktären. Att delta i internationella sammanhang kan bidra till förskoleförvaltningens utvecklingsarbete och i samverkan med andra bidra i arbetet med de globala hållbarhetsmålen.

Tjänsteresan kan innebära flyg till Vasa. Berörda medarbetare avser att tillämpa de styrande och stödjande dokument (rutiner, reserapport med mera) som finns för tjänsteresor och möten utanför Skandinavien, vilka också bedöms stödja ett hållbart resande. Studiebesöket är en fysisk sammankomst med syfte att studera och ta del av metoder och arbetssätt kopplat till praktisknära arbete utifrån tvåspråkig undervisning (finska, svenska). Det fysiska studiebesöket kan kompletteras med digitala planerings- och uppföljningsträffar.

Bedömning ur social dimension

Under åren 2023–2024 står social hållbarhet i fokus för Nordplusprogrammet. Det handlar till exempel om rättvisefrågor, hälsa, mänskliga rättigheter, kulturell kompetens och demokrati. Särskilt viktigt är att vara inkluderande och främja allas möjligheter att delta i programmet, få nya kunskaper och utveckla färdigheter – oavsett bakgrund eller tillgång till resurser. Att ge nytt liv åt nationella minoritetsspråk i Norden är en del av det. Nordens utbildningsministrar har diskuterat utbildningens betydelse för inkludering och utveckling och kommit fram till att Norden måste satsa mer på språkundervisning för barn med annan språklig och kulturell bakgrund. Nordiska ministerrådets vision som är i linje med Agenda 2030 och FN:s sjutton globala mål för hållbar utveckling, syftar till att främja god hälsa och välfärd för alla. Den strävar efter att involvera alla nordiska medborgare i den gröna omställningen och motverka sociala klyftor. Dessutom vill visionen ge barn och unga en starkare röst och ökat engagemang i det nordiska samarbetet, samt upprätthålla social tillit och nordisk samhörighet genom att fokusera på kultur, demokrati, jämlikhet och integration.

Studiebesöket, som fokuserar på praktisknära tvåspråkig undervisning, kan ha en positiv effekt på den sociala dimensionen. Genom att förbättra språkundervisningen/utbildningen på finska för barn med olika språkliga och kulturella bakgrunder, kan studiebesöket bidra till att främja inkludering och stärka förutsättningarna för att alla barn ska få möjlighet till en utbildning av god kvalitet. Den tvåspråkiga undervisningen stärker kulturell kompetens och främjar mänskliga rättigheter, vilket är avgörande för att upprätthålla social tillit. Studiebesöket kan bidra till att utveckla förvaltningens finskspråkiga verksamheter för att ge barn från nationella minoriteter/sverigefinska

minoriteten möjlighet att delta i samhället på lika villkor vilket i förlängningen kan bidra till att stärka språk- och identitetsutvecklingen och minska sociala klyftor.

Barnkonventionen

Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion (artikel 30 i barnkonventionen). I flera av barnkonventionens artiklar betonas också vikten av internationellt samarbete. I artikel 28 uttrycks specifikt att konventionsstaterna ska främja och uppmuntra internationellt samarbete i utbildningsfrågor.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 18 september 2024.

Ärendet

Ärendet gäller tjänsteresa till Vasa i Finland för fem medarbetare inom förskoleförvaltningen, förutsatt att ansökan om medel från Nordplus beviljas eller att tjänsteresan bekostas genom annan extern finansiering.

Beskrivning av ärendet

I september 2023 deltog förskoleförvaltningen i ett kontaktseminarie på Island som arrangerades av Nordplus. Övergripande tema var nordiska språk och nationella minoritetsspråk. Sammanhanget gav förvaltningen möjlighet att lyfta identifierade utvecklingsbehov och projektidéer kopplat till nationella minoritetsspråk/nordiska språk i en nordisk kontext. En målsättning med deltagandet var att vidareutveckla arbetet med skolspår finska och aktiviteter gällande nationella minoriteter, språk och identitetsutveckling samt att hitta relevanta samarbetspartners i Norden som på sikt kan bidra till att stärka och utveckla det lokala arbetet. Deltagandet i kontaktseminarium gav förvaltningen ett bredare kontaktnät i länder med liknande utvecklingsbehov. Etablerade kontakter har följts upp via e-post och omhändertagits vid ett digitalt uppföljningsmöte. En fördjupad kontakt har tagits med Åbo akademi i Vasa, där båda parter ser möjligheter till fortsatt samarbete med stöd av extern finansiering inom ramen för Nordplus och/eller Erasmusprogrammet.

Med stöd av Nordplus finns möjlighet att ansöka om medel för att genomföra ett studiebesök till Vasa, Finland och därmed kunna ta del av praktisknära arbete utifrån tvåspråkig undervisning (finska, svenska). Slutdatum för ansökan är 1 oktober 2024 med besked i november, vilket ger möjlighet att genomföra studiebesöket tidig vår 2025. Förslagsvis involveras två rektorer/chefer och tre medarbetare (pedagog/ verksamhetsutvecklare språk/ utvecklingsledare) kopplat till finskt förvaltningsområde/förskolor med finskspråkig inriktning.

Förvaltningens ansträngda ekonomiska läge och restriktivitet kring resor påverkar möjligheterna till internationella samarbeten och fördjupat kunskapsutbyte. Ansträngningar görs för att arbeta med internationalisering på hemmaplan som inte behöver innefatta tjänsteresor men som ändå till viss del stärker det pågående arbetet och breddar kunskap och perspektiv hos medarbetare och chefer. Restriktiviteten kring tjänsteresor påverkar dock möjligheterna till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling samt möjligheterna att ta del av praktisknära arbete på plats. Göteborgs Stad har åtagande som finskt förvaltningsområde, samarbete i sverigefinska rådet och uppdrag att värna de nationella minoritetsspråken. Att stärka det praktisknära arbetet inom tvåspråkig undervisning är prioriterat och angeläget, både nationellt inom hela utbildningssystemet och inom förskoleförvaltningen.

Förslag till upplägg och innehåll för planerat studiebesök

Studiebesöket inleds i Vasa med en introduktion vid Åbo Akademi där fokus ligger på minoritetspedagogik och flerspråkighetsdidaktik. Deltagarna besöker både svensk-språkiga förskolor i Vasa och svenskspråkiga språk-skolor i mindre orter (där finska talas av majoriteten) som Jyväskylä eller Lahtis, för att studera möjligheter och utmaningar i tvåspråkig undervisning. Studiebesöket avslutas med reflektion om hur lärdomar kan integreras i den egna förskoleverksamheten i Göteborg samt diskussion om behov av fortsatt samarbete.

Förväntade effekter av förvaltningens planerade studiebesök

Studiebesöket är förankrat i förvaltningens strategiska, långsiktiga utvecklingsarbete och kan på sikt bidra till verksamhetsutveckling inom tvåspråkig undervisning och utbildning på finska. Genom ett studiebesök till Vasa följer förvaltningen också upp och omhändertar kontakter och erfarenheter från den initiala tjänsteresan till kontaktseminariet på Island. Ett fortsatt samarbete med förvaltningens etablerade kontakter kan bidra med kunskap och perspektiv i arbetet med att utveckla och stödja utbildningen på finska och ge möjligheter att utforska metoder och arbetssätt som exempelvis språkbad i förskolan. Ett studiebesök skulle kunna bidra till nya kontakter genom att bekanta sig med verksamheter som bedriver finlandssvenska språkö-förskolor. Ett fortsatt samarbete kan också bidra till omvärldskunskap och möjligheter att ta tillvara och utveckla barnens, personalens och vårdnadshavarnas interkulturella kompetens samt sprida erfarenheterna till andra kommuner och förvaltningsområden i Sverige.

Förvaltningens bedömning

Tjänsteresan ligger i linje med förvaltningens mål om att stärka tvåspråkig undervisning och utveckla utbildningen på finska. Vid fråga om bordläggning av ärendet vill förvaltningen uppmärksamma att ansökan till Nordplus måste färdigställas senast 1 oktober 2024.

Johan Olofson

Annika Samuelsson Lovén

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kvalitet